

**Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка**

Методичні рекомендації щодо виконання, оформлення і захисту курсових робіт

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань А Освіта, предметної спеціальності А4.13 Середня освіта
(Мистецтво. Музичне мистецтво)

**Дрогобич
2026**

*Рекомендовано вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол від 26.02.2026 р. № 3)*

Рецензенти:

Стець Михайло Васильович, вчитель музичного мистецтва, спеціаліст вищої категорії, учитель-методист Середньої загальноосвітньої школи № 3 м. Трускавець;

Михаць Роман Миколайович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Методичні рекомендації щодо виконання, оформлення і захисту курсових робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта, предметної спеціальності А4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво) / укладач Любомир Мартинів. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2026. 34 с.

Методичні рекомендації розроблені з метою ознайомлення студентів із вимогами щодо виконання, оформлення та захисту курсових робіт з урахуванням «Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка» (наказ ректора від 29 серпня 2025 р. № 293) та «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових, навчально-методичних, курсових та кваліфікаційних роботах у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка» (наказ ректора від 27 червня 2025 р. № 218).

Методичні вказівки призначені для викладачів-керівників курсових робіт та студентів бакалаврату денної та заочної форм здобуття освіти.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
1.1 Вибір теми курсової роботи	7
1.2 Ознайомлення з літературою та складання змісту (плану) курсової роботи	9
1.3 Написання тексту курсової роботи	11
1.4 Оформлення курсової роботи: загальні та технічні вимоги	14
1.5 Підготовка до захисту та захист курсової роботи	18
2. ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ	21
2.1 Вимоги до змісту курсової роботи	21
2.2 Вимоги до оформлення курсової роботи: бібліографічний опис та академічна доброчесність	22
2.3 Загальні висновки	23
ДОДАТКИ	25
<i>Додаток 1. Зразок оформлення титульної сторінки</i>	<i>25</i>
<i>Додаток 2. Рецензія на курсову роботу</i>	<i>26</i>
<i>Додаток 3. Шкала оцінювання</i>	<i>27</i>
<i>Додаток 4. Орієнтовний перелік тем курсових робіт</i>	<i>28</i>
<i>Додаток 5. Структура доповіді на захисті</i>	<i>30</i>
<i>Додаток 6. Список рекомендованих джерел</i>	<i>31</i>

ВСТУП

Курсова робота з методики навчання музичного мистецтва є важливою складовою підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)» у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка і належить до обов'язкових компонентів дисципліни «Методика навчання музичного мистецтва». Вона спрямована на формування в студентів умінь здійснювати науково-пошукову діяльність, критично опрацьовувати джерела, систематизувати фахові знання та застосовувати їх у практичній мистецько-педагогічній діяльності.

Мета написання студентом курсової роботи полягає у закріпленні, поглибленні й узагальненні теоретичних знань, здобутих у процесі вивчення методики музичного навчання; виробленні навичок аналізу наукових і методичних джерел; осмисленні сучасних підходів до музичної педагогіки й застосуванню їх у практичній діяльності вчителя музичного мистецтва. Курсова робота дозволяє виявити рівень сформованості фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва, його мовленнєву культуру та логічність мислення. Зміст курсової роботи має відповідати сучасному стану музично-педагогічної науки, спиратися на принцип науковості та вимоги академічної доброчесності.

Завдання курсової роботи:

1. Поглиблення та систематизація знань з обраної теми, що стосується теоретико-методичних аспектів музичного виховання та навчання.
2. Формування навичок самостійного наукового дослідження, зокрема: пошуку, аналізу та критичного осмислення науково-педагогічної, музикознавчої та методичної літератури; визначення мети, завдань, об'єкта, предмета та методів дослідження;

логічного, послідовного та аргументованого викладу результатів дослідження; належного оформлення наукового тексту з дотриманням вимог цитування та бібліографії.

3. Практичне застосування теоретичних знань для вирішення конкретних проблем методики навчання музичного мистецтва у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) або мистецьких навчальних закладах.

Процес виконання курсової роботи передбачає системну взаємодію студента і наукового керівника. Науковий керівник здійснює методичний супровід роботи, надає рекомендації щодо добору джерел, структурування матеріалу, постановки мети й завдань дослідження тощо. Студент, у свою чергу, повинен самостійно організувати дослідницьку діяльність, враховуючи наукові поради керівника.

Методичні рекомендації, подані у цьому посібнику, спрямовані на те, щоб допомогти здобувачам освіти правильно організувати процес виконання та захисту курсової роботи, засвоїти вимоги до структури та оформлення, а також ознайомитися з критеріями оцінювання. Під час укладання посібника враховано чинні нормативні документи, що регламентують освітній процес у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка:

1. «Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ДДПУ ім. І. Франка» (наказ ректора від 29 серпня 2025 р. № 293) – регламентує процедуру захисту та критерії оцінювання курсової роботи як форми підсумкового контролю.
2. «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових, навчально-методичних, курсових та кваліфікаційних роботах у ДДПУ ім. І. Франка» (наказ ректора від 27 червня 2025 р. № 218) – встановлює вимоги до забезпечення академічної

доброчесності, правила цитування та процедури перевірки на плагіат.

Дотримання викладених у цих рекомендаціях вимог є обов'язковим для всіх здобувачів, що виконують курсову роботу з методики навчання музичного мистецтва.

1. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Процес виконання курсової роботи є комплексним і послідовним, вимагає чіткого планування та самоорганізації. Весь процес можна розділити на п'ять основних етапів. Кожен етап має власні завдання, методичні вимоги та критерії оцінювання. Дотримання логіки виконання курсової роботи сприяє підвищенню її наукової цінності, якості та відповідності стандартам академічної доброчесності.

1.1. Вибір теми курсової роботи

Вибір теми є першим і одним із найважливіших етапів виконання курсової роботи. Від правильно обраної теми залежить можливість студентів успішно здійснити дослідження, дібрати науковий матеріал, сформулювати теоретичну базу та розробити практичні рекомендації.

Вибираючи тему, слід керуватися такими критеріями:

Таблиця 1

Критерій	Зміст та обґрунтування
Актуальність	Тема повинна відповідати сучасним тенденціям мистецької освіти та вимогам Нової української школи або вирішувати існуючі методичні проблеми (наприклад, інтеграція, дистанційне навчання, арттерапія, патріотичне виховання засобами музики).
Наукова новизна	Тема має викликати особистий інтерес здобувача, що стимулюватиме його до глибокого вивчення матеріалу та творчого підходу до дослідження; тема повинна передбачати можливість отримати нові теоретичні узагальнення або практичні результати.
Практична значущість	Результати дослідження (розроблені методичні рекомендації, конспекти, система вправ) повинні бути впроваджені або мати потенціал для впровадження у реальний освітній процес.
Відповідність фаху	Тема повинна чітко відповідати спеціальності «Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)» та бути зосередженою саме на методиці навчання (як

	навчати), а не лише на музикознавстві чи мистецтвознавстві.
Наявність джерел	За обраною темою має бути достатній обсяг наукової, методичної та музикознавчої літератури (монографій, статей, дисертацій, навчальних програм).
Назва і обсяг	Слід обирати тему, обсяг якої є реалістичним для розкриття протягом одного навчального семестру (обсяг 20–30 сторінок (без додатків)). Загальні теми (наприклад, «Музичне виховання у школі») слід звужити (наприклад, «Методика використання музично-дидактичних ігор для розвитку ритмічного слуху учнів 5–6 класів»).

Тему курсової роботи студент обирає самостійно, виходячи з орієнтовної тематики курсових робіт, та узгоджує із науковим керівником. При цьому можлива корекція й уточнення теми згідно з науковими та практичними інтересами виконавця, об'єктом та місцем збору фактичного матеріалу. Окрім цього, студент може запропонувати свою тему, яка його зацікавила або над якою він працював раніше. Обрана тема узгоджується з науковим керівником. Деяке корегування можливе, але тільки з дозволу керівника.

Курсові роботи, виконані за тематикою, незатвердженою кафедрою, не допускаються до захисту. Студентам, які подали такі роботи, завідувач кафедри пропонує інші теми, затверджені кафедрою. Оцінки, виставлені за роботи, написані за незатвердженою тематикою, анулюються.

Графік виконання роботи встановлюється на початку навчального семестру і доводиться до відома студента. Студент несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до написання курсової роботи і регламенту її виконання.

Науковий керівник надається кафедрою і здійснює:

- **Консультативну допомогу** у виборі теми, її обґрунтуванні та складанні плану.

- **Скерування** здобувача до основних літературних джерел, методик дослідження та аналітичних матеріалів.
- **Регулярний контроль** за виконанням роботи.
- **Надання відгуку** на готову курсову роботу з оцінкою її змісту, оформлення та готовності до захисту.

Здобувач зобов'язаний регулярно відвідувати консультації та інформувати керівника про хід виконання роботи.

1.2 Ознайомлення з літературою та складання змісту (плану) курсової роботи

Після затвердження теми студент проводить огляд наукових джерел, що стосуються теоретичних і методичних аспектів теми. На цьому етапі формується наукова база дослідження. Пошук джерел включає роботу з такими видами літератури:

1. **Нормативно-правова база:** Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державні стандарти базової середньої освіти, професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», навчальні програми з музичного мистецтва.
2. **Фундаментальні наукові праці:** Монографії, докторські та кандидатські дисертації, статті провідних науковців (О. Ростовський, Л. Масол, О. Щолокова, В. Шульгіна та ін.).
3. **Навчально-методичні посібники та рекомендації:** Практичні матеріали для вчителів музичного мистецтва.
4. **Періодичні видання:** Статті у фахових журналах («Актуальні питання гуманітарних наук», «Молодь і ринок», «Музичне мистецтво і культура», «Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музичне мистецтво», «Мистецтвознавчі записки», «Мистецтво та освіта», «Педагогіка і психологія», «Музичний керівник»).

Методика конспектування та анотування:

- **Конспектування:** Стислий, логічний виклад основного змісту джерела, ключових ідей та понять.
- **Анотування:** Коротка характеристика джерела (2-3 речення) із зазначенням основної теми, проблематики та цінності для Вашого дослідження.
- **Обов'язково фіксувати** точні бібліографічні дані (автор, назва, видавництво, рік, сторінки) для кожного джерела.

Для систематизації матеріалу студент складає попередній зміст (план), який включає вступ, два-три розділи або параграфи основної частини та висновки. Складання змісту (плану) курсової роботи треба розпочинати лише після того, як у студента склалося загальне уявлення про ті головні поняття, явища та процеси, які треба висвітлити у роботі. Це досягається передусім шляхом ознайомлення з відповідними розділами підручниками, навчальних посібниками, конспектами лекцій тощо.

Робота над планом – важлива частина творчої праці і студент у подальшому процесі написання роботи може його переробляти. Однак це не означає, що план не потрібний або його можна скласти після написання роботи.

У процесі виконання курсової роботи основну частину плану може поділити на окремі підпункти, що полегшує роботу, однак вони мають бути логічно узгоджені.

План узгоджується із науковим керівником. Принципи побудови плану:

- **Логічна послідовність:** План має відображати логіку дослідження: від загального (теоретичні основи) до часткового (практична методика).
- **Чітке розмежування:** Кожен розділ повинен мати чітко визначений зміст, що не дублює матеріали інших розділів.

- **Відповідність темі:** Усі пункти плану повинні безпосередньо розкривати тему курсової роботи.

1.3 Написання тексту курсової роботи

Цей етап передбачає створення повного тексту дослідження відповідно до затвердженого плану. Текст має бути науковим, аргументованим, логічно структурованим. Вимоги до написання тексту: виклад матеріалу у науковому стилі; послідовна логіка розгортання теми; системність аналізу літератури та педагогічних явищ; дотримання правил цитування та посилань на джерела; формулювання обґрунтованих висновків.

Вимоги до основних структурних елементів роботи

Вступ (Обсяг: 1–2 сторінки)

- **Актуальність теми:** Обґрунтування необхідності та своєчасності дослідження (чому ця тема важлива сьогодні).
- **Аналіз останніх досліджень (ступінь розробки проблеми):** Короткий огляд дослідників, які займалися цією проблемою (хто і що вже зробив).
- **Мета курсової роботи:** Що планується досягти в результаті дослідження.
- **Завдання курсової роботи:** Конкретні кроки для досягнення мети (3–5 пунктів, які корелюють з назвами розділів).
- **Об'єкт дослідження:** Процес чи явище, яке розглядається (наприклад, процес навчання музичного мистецтва в ЗЗСО).
- **Предмет дослідження:** Конкретна частина об'єкта, що безпосередньо вивчається (наприклад, методика використання інтерактивних технологій на уроках музичного мистецтва).

- **Методи дослідження:** Теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення) та емпіричні (спостереження, бесіда, анкетування, педагогічний експеримент).
- **Теоретичне значення:** Для чого можуть бути використані результати (наприклад, для розробки навчальних посібників).
- **Практичне значення:** Де саме можуть бути впроваджені результати (наприклад, у роботі вчителя музичного мистецтва 5 класу).

Основна частина (Обсяг: 18–26 сторінок)

Складається з розділів та підрозділів або параграфів. Кожен розділ завершується короткими висновками (1–2 абзаци), що логічно підводять до наступного розділу.

Рекомендована структура основної частини:

Таблиця 2

Розділ	Завдання	Рекомендований зміст
Розділ 1. Теоретичні основи...	Аналіз наукової літератури, визначення базових понять, історичний аспект.	1.1. Історико-педагогічний аналіз проблеми. 1.2. Сутність, структура та функції ключового поняття (напр., «музично-дидактична гра», «патріотичне виховання») 1.3. Аналіз досвіду вчителів-практиків.
Розділ 2. Методика та технології...	Розробка або обґрунтування методики, її опис та апробація.	2.1. Психолого-педагогічні умови реалізації методики. 2.2. Розробка системи (напр., вправ, уроків, завдань) з обраної теми.

		2.3. Експериментальне впровадження та аналіз результатів (або опис етапів реалізації).
Розділ 3. Практична реалізація... (не обов'язковий)	Детальне представлення практичних матеріалів, що підлягають апробації.	3.1. Конспекти уроків/фрагментів за розробленою методикою. 3.2. Критерії та показники оцінювання результатів. 3.3. Аналіз та інтерпретація отриманих даних.

Теоретичний розділ має бути аналітичним, а не просто описовим. Важливо не переказувати джерела, а вибудовувати власну аргументовану позицію, спираючись на роботи науковців.

Практико-методичний розділ має містити опис розробленої методики, технології, системи вправ або результати констатувального/формуального експерименту. Тут доречні схеми, таблиці, діаграми (які включаються до тексту, а не до додатків, якщо вони є ключовими для розуміння результатів).

Висновки (Обсяг: 1–2 сторінки)

Висновки мають бути стислими, чіткими та відповідати поставленим завданням. Висновки не повинні містити цитат або посилань на літературу. Кожен пункт висновків має підсумовувати результати, отримані в кожному розділі (параграфі).

Список використаних джерел

Список використаних джерел обов'язково оформлюється відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015. Рекомендована кількість джерел – **не менше 10** з обов'язковим посиланням на них у тексті роботи.

1.4. Оформлення курсової роботи

Курсова робота повинна бути логічно побудованою, мати характер ціннісного і завершеного самостійного дослідження. Традиційною є така структура курсової роботи:

1. титульна сторінка;
2. зміст (план);
3. вступ;
4. основна частина (2–3 розділи (з підрозділами) або параграфи);
5. висновки;
6. список використаних джерел;
7. додатки (за наявності).

Титульна сторінка є першою сторінкою курсової роботи та оформляється за відповідними правилами:

1. повна назва міністерства, до якого належить навчальний заклад та повна назва університету;
2. під назвою навчального закладу вказується назва кафедри, за тематикою якої виконано курсову роботу;
3. назва курсової роботи;
4. під назвою курсова робота зазначається семестр, у якому виконана робота, навчальний рік, академічна група, форма здобуття освіти, назва факультету;
5. прізвище, ім'я та по батькові студента (в родовому відмінку);
6. прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника – науковий ступінь та/або вчене звання або посада (у називному відмінку);
7. в окремій таблиці вписуються пункти: допущено до захисту, оцінка захисту (див. Додаток І).

Зміст (план) оформляється у вигляді переліку назв розділів та підрозділів (чи параграфів) роботи, для кожного з яких вказується відповідний номер початкової сторінки тексту. Наприклад:

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ РИТМІЧНОГО СЛУХУ УЧНІВ 5–6 КЛАСІВ	5
1.1. Сутність та структура почуття ритму	5
1.2. Психолого-педагогічні особливості музичного розвитку дітей	8
1.3. Музично-дидактична гра як метод активізації навчальної діяльності на уроках музичного мистецтва	12
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ МУЗИЧНО- ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ДЛЯ РОЗВИТКУ РИТМІЧНОГО СЛУХУ ...	15
2.1. Педагогічні умови ефективного застосування ігрових технологій у середній школі	15
2.2. Система музично-дидактичних ігор та вправ для розвитку відчуття метроритму	20
ВИСНОВКИ	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТКИ	30

Заголовки розділів у тексті (ВСТУП, РОЗДІЛ 1, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ) друкуються великими літерами, жирним шрифтом, по центру. Номер розділу та його назва не розділяються крапкою.

Заголовки підрозділів або параграфів у тексті (1.1., 1.2. або § 1) друкуються малими літерами (крім першої), жирним шрифтом, з абзацного відступу. Між номером підрозділу (параграфу) та його назвою ставиться крапка.

Між заголовком та текстом, а також між заголовком та підзаголовком слід залишати один порожній рядок (1,5 інтервалу).

До оформлення курсових робіт ставляться певні технічні вимоги. У тексті не можна допускати виправлень, перекреслень, а також скорочень слів.

Технічні вимоги до оформлення тексту

Таблиця 3

Параметр	Вимога
Формат	A4 (210x297 мм)
Текстовий редактор	Microsoft Word (.doc або .docx)
Шрифт	Times New Roman, розмір 14 пунктів
Міжрядковий інтервал	1,5
Вирівнювання	По ширині сторінки
Абзацний відступ	1,25 см
Поля	Ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм
Нумерація сторінок	Наскрізна, починаючи з титульного аркуша, але номер ставиться лише з розділу «Зміст/план» (на сторінці 2) внизу посередині без крапки

У тексті курсової роботи мають бути посилання на використані джерела. Якщо наукова праця витримала кілька видань, то посилатися потрібно на найновіше. На попереднє видання посилаються у випадку, якщо потрібний матеріал є тільки у них. Коли використовують відомості, матеріали з монографії, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, то в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць з джерела, на яке зроблено посилання в курсовій роботі.

Внутрішньо текстові посилання на джерела треба зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним квадратними дужками, наприклад, «... у працях [2; 3; 9]. Такий запис означає, що у списку використаної літератури праці, на які є посилання в тексті, розміщені під номерами 2; 3; 9, при цьому в тексті немає цитат цих праць, лише посилання на думки, висловлені їх авторами. Якщо ж наводиться цитата, то треба писати [2, с. 6], що означає: номер джерела і сторінку, яка вміщує використану цитату. *Приклад 1 (Опосередковане посилання):* Як зазначає Л. Масол, у сучасній освіті важливим є інтегративний підхід [1, с. 8]. *Приклад 2 (Пряма цитата):* «Музичне мистецтво є основою естетичного виховання особистості» [15, с. 45].

За наявності в курсовій роботі таблиць, вони повинні розміщуватися після першого посилання на неї в тексті. Над таблицею має бути напис «Таблиця» та її номер, вирівняний по правому краю і курсивом (наприклад, *Таблиця 1*).

Список використаної літератури є складовою частиною курсової роботи і відображає ступінь дослідження студентом обраної проблеми. Є різні способи розташування матеріалу в списку використаних джерел: алфавітний, систематичний, за розділами роботи, хронологічний – за роком видання. Для курсової роботи рекомендуємо алфавітний.

При **алфавітному** розташуванні література групується послідовно за алфавітом прізвищ авторів і заголовків книг та статей. Роботи автора, написані у співавторстві, укладаються з урахуванням першої літери першого співавтора; роботи авторів-однофамільників – за алфавітом ініціалів. Спочатку подаються джерела українською та іншими кириличними мовами, потім – латиницею.

Основними елементами опису літератури є:

а) для книг:

прізвище та ініціали автора, назва твору, місце випуску, назва видавництва, рік випуску, кількість сторінок. Наприклад: Ростовський О. Я.

Методика викладання музичного мистецтва у початковій школі: навч. посіб.
Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2017. 216 с.

б) для журналів, статті із збірника:

прізвище та ініціали автора, основний заголовок у статті, назва журналу (збірника), рік, номер (том, випуск), сторінки, на яких розміщена стаття. Наприклад: Масол Л. М. Мистецтво в умовах трансформації української освіти. Мистецтво та освіта. 2019. № 2. С. 3–7.

в) для електронних ресурсів:

прізвище та ініціали автора, основний заголовок, посилання (лінк), дата звернення. Наприклад: Гусева Н. І. Дидактичні основи формування музичної культури. URL: <https://www.google.com/search?q=http://ddpu.edu.ua/files/konference/Huseva.pdf> (дата звернення: 01.12.2025).

ВАЖЛИВО!!! В списку використаних джерел НЕ може бути російськомовних найменувань!

1.5. Підготовка до захисту та захист курсової роботи

Після завершення роботи студент подає текст керівнику для перевірки. У разі позитивної оцінки та відповідності вимогам академічної доброчесності робота допускається до захисту. Підготовка до захисту включає: підготовку короткої доповіді (5–7 хвилин); підготовку презентації (необов'язково); логічне структурування результатів дослідження; формулювання відповідей на можливі запитання комісії. Захист передбачає: виголошення доповіді; відповіді на запитання комісії; обґрунтування наукової та практичної цінності роботи.

Курсова робота, оформлена відповідно до цих рекомендацій, допускається до захисту за таких умов:

1. Повний текст роботи подано науковому керівнику у встановлені кафедру терміни.
2. Наявність рецензії наукового керівника.

3. Наявність витягу з протоколу перевірки на плагіат (або відповідної довідки), що підтверджує належний рівень оригінальності тексту.

Науковий керівник готує рецензію (див. Додаток 2), в якій визначає позитивні сторони і недоліки курсової роботи, оцінює ступінь виконання завдань, рівень самостійності у написанні роботи, формулювання основних положень і висновків, наявність елемента творчого пошуку та новизни, ефективність використаних методів, масштабність опрацьованої інформації, дотримання вимог щодо змісту та оформлення роботи, якості мовного оформлення та бібліографічного опису.

Захист курсових робіт здійснюється за встановленим графіком та проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри за участю наукового керівника курсової роботи. Процедура захисту передбачає стислий виклад студентом головних проблем теми, відповіді на запитання та зауваження членів комісії. У процесі захисту оцінюється глибина знань студента з досліджуваної теми, його вміння вести дискусію, обґрунтовувати і відстоювати свої погляди, чітко відповідати на поставлені запитання.

Оцінка (у балах, за шкалою ECTS та за національною шкалою) вноситься у заліково-екзаменаційну відомість і залікову книжку (за підписом наукового керівника та членів комісії).

Оцінка захисту курсової роботи не впливає на екзаменаційну оцінку з навчальної дисципліни, у межах якої виконується робота.

Якщо курсова робота не захищена за основним талоном, талоном № 2, це не є підставою для не допуску студента до складання екзамену з дисципліни, у межах якої виконувалась робота.

Студент, який отримав оцінку «незадовільно» (FX), має право на повторний захист упродовж двох тижнів. Студент, який отримав оцінку «F», повинен виконати та захистити курсову роботу за новою темою (або суттєво переробити стару) у наступному семестрі.

Графіки захисту курсових робіт визначає кафедра та погоджує з деканатом. Як правило, курсові роботи захищаються до початку екзаменаційної сесії.

2. ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Вимоги до змісту курсової роботи

Курсова робота з методики навчання музичного мистецтва є самостійним науково-методичним дослідженням здобувача, спрямованим на інтеграцію теоретичних знань, практичного досвіду та навичок наукового аналізу. Зміст курсової роботи повинен відповідати обраній темі, логічно розкривати її структурні компоненти та демонструвати здатність студента до самостійного опрацювання літератури, систематизації матеріалу і формулювання висновків.

Курсова робота є кваліфікаційним науковим дослідженням. Вона не може обмежуватися реферативним викладом матеріалу, а повинна відповідати наступним критеріям:

1. Науково-теоретичний рівень. Робота має демонструвати зрілість наукового мислення здобувача через: міждисциплінарний синтез (інтеграція знань з музикознавства, педагогіки, психології та фахових методик для всебічного розкриття теми), налітичний підхід (відмова від простого переказу джерел на користь їх критичного порівняння, виявлення наукових протиріч та аргументації власної точки зору) і теоретичну значущість (уточнення термінологічного апарату, класифікацій або методичних принципів).

2. Прикладна складова та впровадження. Практична частина є обов'язковим елементом курсової роботи з методичних дисциплін. Вона реалізується через один із наступних напрямів: методична розробка (створення авторських продуктів (системи уроків, збірки вправ, сценаріїв, дидактичних ігор)) і педагогічний експеримент (проведення діагностичних зрізів для оцінки рівня навичок учнів, наприклад, визначення рівня сформованості слухових чи ритмічних навичок).

3. Академічна культура викладу. Текст роботи повинен відповідати стандартам наукового стилю:

- *Об'єктивність*: уникнення суб'єктивізму, розмовної лексики та емоційних конструкцій.
- *Термінологічна точність*: коректне використання усталеного музично-педагогічного понятійного апарату.
- *Логічна архітектоніка*: забезпечення послідовності викладу та обґрунтованого переходу від теоретичних положень до практичної реалізації.

У курсовій роботі не рекомендується вести виклад від першої особи однини: «Я спостерігав», «Я вважаю», «Мені здається» і т. д. Загальноприйнятими є конструкції на зразок: «Отримуємо», «Спостерігаємо», «Встановлюємо», «Маємо на увазі» (без уживання займенника «ми»). В окремих випадках можна використовувати вирази «На наш погляд», «На нашу думку», тощо.

2.2 Вимоги до оформлення курсової роботи: бібліографічний опис та академічна доброчесність

Оформлення курсової роботи регламентується чинними державними стандартами (ДСТУ 8302:2015), правилами університету та загальноприйнятими вимогами до наукових робіт. Робота повинна бути подана у друкованому та електронному вигляді, акуратно оформлена та стилістично витримана.

Список використаних джерел має складатися виключно з тих джерел, на які є посилання в тексті, і оформлюється відповідно до правил, наведених у підрозділі 1.4 цих методичних рекомендацій.

Дотримання академічної доброчесності є обов'язковою вимогою, що регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка» (наказ ректора від 27 червня 2025 р. № 218).

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (навчально-методичних, курсових, кваліфікаційних) результатів,

отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства.

Основні правила запобігання плагіату:

1. **Обов'язкове цитування:** будь-яка ідея, думка, визначення або фактичний матеріал, запозичений з інших джерел, має бути оформлений як цитата або викладений власними словами із обов'язковим посиланням на джерело.
2. **Пряме цитування:** допускається лише у разі повної необхідності (наприклад, точне формулювання закону, визначення поняття). Пряма цитата береться в лапки, а посилання має включати номер сторінки.
3. **Парафраз (переказ):** викладення думки автора своїми словами. Навіть при парафразі посилання на першоджерело є обов'язковим.
4. **Самоплагіат:** використання раніше опублікованих власних текстів (наприклад, матеріалів рефератів чи есе) без належного посилання також вважається порушенням.
5. **Вимоги до оригінальності:** курсова робота підлягає перевірці відповідальній особі на кафедрі через спеціалізоване програмне забезпечення. Показник оригінальності має становити **не менше 50 %**.

Якщо в курсовій роботі виявлено ознаки академічного плагіату, то така робота не допускається до захисту.

2.3 Загальні висновки

Методичні рекомендації щодо виконання, оформлення та захисту курсових робіт з методики навчання музичного мистецтва є важливим інструментом організації науково-методичної діяльності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Вони забезпечують цілісність, системність і наукову обґрунтованість процесу підготовки курсової роботи, сприяють розвитку дослідницьких компетентностей

студентів і формуванню їхньої фахової готовності до педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Виконання курсової роботи передбачає поетапний, послідовний і методично виважений підхід, який включає вибір актуальної теми, опрацювання наукових джерел, розробку структури дослідження, написання теоретичних та практичних розділів, оформлення відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 та університетських положень, а також якісну підготовку до захисту. Така структура забезпечує логічність і наукову повноту дослідження, дозволяє здобувачеві демонструвати власні напрацювання та рівень сформованості методичних компетентностей.

Зміст курсової роботи повинен відображати актуальні проблеми методики навчання музичного мистецтва, сучасні тенденції мистецької освіти, концептуальні засади Нової української школи, а також інтеграцію традиційних і інноваційних педагогічних технологій. Важливо, щоб дослідження було спрямоване на практичне застосування його результатів у закладах загальної середньої освіти. Дотримання норм академічної доброчесності є ключовою вимогою сучасної вищої освіти. Усі етапи підготовки курсової роботи мають ґрунтуватися на принципах самостійності, відповідальності, коректного цитування та оригінальності авторського тексту. Студент несе особисту відповідальність за якість і доброчесність поданого дослідження.

Подані методичні матеріали, структура, перелік тем, вимоги до оформлення та приклади змістового наповнення дозволяють здобувачам впевнено орієнтуватися у процесі підготовки курсової роботи, формувати необхідні компетентності та підвищувати рівень власної наукової культури.

Отже, курсова робота є важливою складовою професійного становлення майбутнього вчителя музичного мистецтва, сприяє розвитку його творчого, наукового та методичного потенціалу, а також формує основу для подальших фахових досліджень і педагогічної практики.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра вокально-хорового, хореографічного
та образотворчого мистецтва

ВОКАЛЬНО-ХОРОВА РОБОТА З УЧНЯМИ СЕРЕДНІХ КЛАСІВ З УРАХУВАННЯМ ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА МУТАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ

КУРСОВА РОБОТА
з методики навчання музичного мистецтва
за VI семестр
студентки групи ММЗ-2529Б
денної форми здобуття освіти
факультету початкової освіти та мистецтва
Юрчак Ангеліни Назарівни

Науковий керівник: доктор мистецтвознавства, професор
Бермес Ірина Лаврентіївна

1. Допущено до захисту

_____ науковий керівник _____
дата підпис прізвище та ініціали

2. Оцінка захисту _____

_____ Члени комісії _____
дата підпис прізвище та ініціали

_____ прізвище та ініціали

_____ прізвище та ініціали

Дрогобич, 2026

Додаток 2. Рецензія на курсову роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на курсову роботу з _____
на тему _____

студентки _____
групи _____ денної/заочної форми навчання факультету початкової освіти та мистецтва

	Критерії оцінювання (потрібне підкреслити)	Можливі бали	Бали рецензента
I	Вступна частина	0-5	
	1. Актуальність роботи розкрита: (не)повною, (не)достатньою мірою, нерозкрита	0-5	
	2. Мета і завдання дослідження поставлені і визначені: (не)правильно, (не)чітко, (не) відповідають темі дослідження	0-5	
	3. Об'єкт, предмет дослідження (не) виділено, (не)правильно	0-5	
II	Зміст роботи та узагальнення її результатів	0-5	
	1. Зміст роботи: (не) відповідає повністю (частково) темі, меті і завданням роботи	0-5	
	2. Тема роботи розкрита: повністю, частково, поверхнево, в основному, нерозкрита	0-5	
	3. Усі питання висвітлені: повністю, (не)достатньо, частково, поверхнево. Питання у розділі (параграфі) _____ висвітлені (не)правильно, (не)висвітлені	0-5	
	4. Висновки: самостійно (не) зроблені висновки (узагальнення) до кожного розділу (параграфу); загальні висновки (не)чіткі, (не)грунтовні, поверхневі, відсутні, (не) відповідають меті та завданням роботи загалом; відображають повністю, частково основні результати дослідження	0-10	
	5. Опрацювання літературних джерел: літературні джерела підібрані та опрацьовані у (не)достатній кількості; відповідають темі, меті і завданням дослідження (не)повною мірою, (не) відповідають загалом	0-10	
	6. Наявні (відсутні) елементи творчого пошуку; результати аналізу (не) представлено наочно (таблиці, графіки, діаграми, рисунки, малюнки, ескізи, схеми, креслення, інструкційні (технологічні) картки тощо _____ Позитивні сторони: _____ _____	0-10	
	Недоліки: _____ _____		
III	Стиль написання і оформлення роботи	0-5	
	1. Матеріал викладено з (не)дотриманням стилю: у (не)логічній послідовності, (не)системно, (не)змістовно, сумбурно, у вигляді реферативного опису	0-5	
	2. Оформлення роботи повністю (не) відповідає, частково (не) відповідає вимогам щодо оформлення; допущені недоліки в оформленні: (не)акуратність, технічні огріхи, граматичні чи стилістичні помилки, відсутні (неправильні) посилання на літературні джерела; (не) допущено помилки в оформленні бібліографічного опису	0-5	
	Курсова робота (не) допускається до захисту	0-70	
IV	Захист курсової роботи Під час захисту: студент виявив добрі, (не)достатні, фрагментарні знання з питань, що розглядалися у роботі; (не) вмів пов'язати теоретичні положення теми з практикою, (не) сформулював узагальнення, висновки; відповідав на поставлені запитання (не)правильно, (не)чітко, (не)впевнено	0-30	
VI	Загальна оцінка за курсову роботу За результатами виконання, оформлення і захисту курсової роботи курсова робота захищена студенткою з оцінкою “_____”	0-100	

Науковий керівник _____ (_____)
“ _____ ” _____ 20 ____ р.

Додаток 3. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання університету (в балах)	Оцінка з диференційованого заліку	Сумарна модульна оцінка (в балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Примітка
90-100	«відмінно»	90-100	A	
75-89	«добре»	82-89	B	
		75-81	C	
60-74	«задовільно»	67-74	D	
		60-66	E	
0-59	«незадовільно»	35-59	FX	Можливість повторного захисту
		0-34	F	Обов'язкове повторне виконання

Додаток 4. Орієнтовний перелік тем курсових робіт

1. Використання інтерактивних технологій (квестів, віртуальних екскурсій, чат-ботів) на уроках музичного мистецтва.
2. Використання музично-ритмічних рухів на уроках музичного мистецтва.
3. Використання мультимедійних технологій у роботі вчителя музичного мистецтва.
4. Використання регіонального мистецько-краєзнавчого матеріалу в процесі музичного виховання учнів середньої школи.
5. Використання фольклору у розвитку музично-творчих здібностей учнів.
6. Вокально-хорова робота з учнями середніх класів з урахуванням вікових особливостей та мутаційного періоду.
7. Імпровізація як метод розвитку музичності дитини.
8. Компетентнісний підхід у викладанні музичного мистецтва.
9. Метод художньо-педагогічної драматургії як основа побудови сучасного уроку музичного мистецтва у ЗЗСО.
10. Методи і прийоми формування навичок музичного сприймання.
11. Методика вивчення хорових творів українських композиторів на уроках музичного мистецтва (на матеріалі творчості М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича).
12. Методика виховання естрадно-вокальних навичок у дітей середнього шкільного віку.
13. Методика застосування музичної терапії в загальній шкільній освіті як засіб корекції емоційного стану учнів.
14. Методика навчання учнів основам музичної грамоти.
15. Методичні засади розвитку ритмічного слуху дітей.
16. Музичне мистецтво як засіб цілісного розвитку особистості дитини.

17. Музичні онлайн-платформи як ресурс розвитку компетентностей учнів.
18. Організація позакласної музично-виховної роботи в школі.
19. Патріотичне виховання учнів 5-7 класів на матеріалі творчості сучасних українських композиторів.
20. Позакласна робота з музичного мистецтва як засіб виховання національної самосвідомості учнів.
21. Професійні компетентності вчителя музичного мистецтва в умовах сучасної школи.
22. Психолого-педагогічні особливості роботи з музично обдарованими дітьми.
23. Регіональні музичні традиції у практиці мистецької освіти (на прикладі Бориславського мистецького ліцею).
24. Розвиток музичного слуху та відчуття ритму на уроках музичного мистецтва у ЗЗСО.
25. Цифровізація музичної освіти: методика використання сучасних освітніх платформ та застосунків (Kahoot!, Quizizz, EarMaster).

Додаток 5. Структура доповіді на захисті

Доповідь має бути чіткою, логічною, не перевантаженою деталями і розрахована на 5–7 хвилин.

Етап доповіді	Рекомендований час	Зміст
Вступна частина	1 хв.	Привітання, оголошення теми, актуальності, мети та завдань роботи.
Основна частина	4 хв.	Стислий огляд ключових теоретичних положень, визначень, які були проаналізовані в розділах чи параграфах. Представлення найважливіших результатів.
Висновки та перспективи	1 хв.	Чітке формулювання головних висновків, відповідність меті та завданням. Підкреслення теоретичного та практичного значення.

Додаток 6. Список рекомендованих джерел

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Національний стандарт України. Вид. офіційне. [Уведено вперше : чинний від 2016-07-01]. Київ, 2016. 17 с.
2. Кодекс академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Наказ ректора від «22» червня 2018 р. № 240 <https://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/kodeks-ak.dob-ost.pdf>
3. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, курсових та кваліфікаційних роботах у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. Наказ ректора від «27» червня 2025 р. № 218
4. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка: навч. посіб. К.: НМАУ, 2016. 390 с.
5. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання : навч.-метод. посібник / Людмила Аристова. Миколаїв : Іліон, 2018. 404 с.
6. Беляєва О. «Інтеграція мистецтв у контексті НУШ». Мистецька освіта. 2022. № 3.
7. Головач Л. Г. Теорія і методика музичного виховання дітей: навч. посіб. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет, 2019. 200 с.
8. Коваль М. Я. Музично-педагогічна освіта: інноваційні аспекти. К.: Освіта, 2020. 280 с.
9. Масол Л. Концепція загальної мистецької освіти. Мистецтво та освіта. 2004. № 1. С. 2–5.
10. Масол Л. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах. Інформаційний збірник

- Міністерства освіти і науки України. №10. К.: «Педагогічна преса», 2004. С. 4–32.
11. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: монографія. К.: Промінь, 2006. 432 с. Бібліограф.
 12. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика. К.: Шкільний світ, 2012. 300 с.
 13. Масол Л. М. Музичне виховання у Чернігівському колегіумі та Чернігівській духовній семінарії. Три століття гуманітарної та педагогічної освіти в Чернігові: від колегіуму до університету. Чернігів: Сіверянська думка, 2001. С. 51–55.
 14. Масол Л. М., Аристова Л. С. Музичне мистецтво : підруч. для 6 кл. Харків: Сиція, 2014. 160 с.: іл. / Наказ МОН України від 07.02.2014 р. № 123.
 15. Масол Л. М., Аристова Л. С. Музичне мистецтво : підруч. для 7 кл. Харків: Сиція, 2015. 144 с.: іл. / Наказ МОН України від 20.07.2015 р. № 777.
 16. Масол Л. М., Аристова Л. С. Музичне мистецтво: підруч. для 5 кл. Харків: Сиція, 2013. 160 с.: іл.
 17. Медвідь Т. О. Розвиток музичного навчання у загальноосвітніх закладах України в кінці ХХ – на початку ХХІ століття. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Дрогобич, 2015. 287 с.
 18. Михайличенко О. В. Музично-педагогічна діяльність українських композиторів і виконавців другої половини ХІХ – початку ХХ ст.: історичні нариси. Суми: Видавничо-виробниче підприємство «Мрія-1», 2005. 102 с.
 19. Михайличенко О. В. Основи загальної та музичної педагогіки: історія та теорія: Навчальний посібник (двомовний). Суми: вид-во «Козацький вал», 2009. 208 с.

20. Олійник В. В. Методика викладання музичного мистецтва: інтегративний підхід. Х.: Основа, 2022. 180 с.
21. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України, 2008. 274 с
22. Ростовський О. Я. Методика викладання музичного мистецтва у початковій школі: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2017. 216 с.
23. Шульгіна В. Д. Актуальні проблеми музичної педагогіки та освіти. К.: Либідь, 2021. 410 с.
24. Щолокова О. П. Музична педагогіка: навч. посіб. К.: НАКККіМ, 2018. 320 с.

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

Методичні рекомендації щодо виконання, оформлення і захисту курскових робіт

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань А Освіта, предметної спеціальності А4.13 Середня освіта
(Мистецтво. Музичне мистецтво)

Укладач – Любомир МАРТИНІВ
Верстка і макетування – Любомир МАРТИНІВ

Здано до набору 03.03.2026 р. Формат 60x90/8*0,93. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 3,953.